

I

ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΡΑΠΙΑΕ
SPECIMEN XIV.

DE

DIVRESI CRITICA

PRAESIDE

D. IOANNE ERNESTO HEBENSTREIT

THERAPIAE P. P. FACULTATIS MEDICAE DECANO.

LIPSIAE DIE XVIII. IULII MDCCXLIX.

IN AUDITORIO MEDICO

HORA X. AD XII.

DISPUTABIT

IOANNES GEORGIUS KAYSLERVS,

PEGAVIA MISENENSIS.

uamuis addicta adeo legibus conualescendi non sit natura, vt certos humores noxios, adscriptis vnice huic fini organis expellat, vtque diuersi morbi diuersis iudicentur emunctoriis, quin liberum hoc sit, inque principii necessitatibus corporum prospicientis arbitrio positum maneat, vias salutis, vti hominis idiosyncrasia fert, eligere, ac vni colatorio alterum substituere; sunt tamen in morborum ordinatum decursu, humorum singulares versus colatoria singularia destinationes, quae, post vasorum directiones et materiae variam aptitudinem, a spirituum animalium impetu dependent: Proinde etiam *serum* sanguinis et si quae huic insunt alia sanguinis principia, siue quantitate siue textura vitiata, familiari aliquo, vt sordes suas emungant, vtuntur

A

tur diuerticulo, *renibus*, postea, cutis emunctoriis. Sero tamen flauo et fuccis maiori minimorum mole constantibus, et propterea cuti non respondentibus, prae ceteris dedicantur renes, ut proinde serum ad se allicere ^{a)} totumque corpus, ab humorum illuvie liberare ^{b)} dicti sint veteribus, inter quos GALENVS, uti multa sapienter, ita etiam hoc dixit, cordis atque arteriarum actione, serum sanguinis, et sano et aegroto homine, ad renes proiici. ^{c)} Est propterea vrina sanguinis quaedam proluuies, cum qua, eiusdem, hinc etiam solidarum quandoque partium vitia, funduntur, unde factum esse arbitror, quod vrinae τὸ χῦμα ^{d)} a veteribus graecis appellentur, quarum propterea maxima vis est et efficacia, nocentes humores quosuis depellendi, dum aliorum saepe emunctoriorum vices, renes gerunt, simulque varia illa tempora significandi, intra quae, *vis vitae*, sua illa causas superandi contentione, vel proficit, vel subsistit, vel succumbit. ^{e)} Id quod quamuis in omnibus fere morbis criticum sit, quo cum vrinis expellantur turbida, quae renum tubulis respondent, Febrium tamen per suas aetates proejectarum indoli

a) Τῶν νεφρῶν ἐνέργεια τὸ διακρίνειν καὶ διηθεῖν τὸ ὁρῶδες ὑγρὸν ἀπὸ τῆς αἱματος: GALENVS de Renum morbis.

Renum efficacia, separare et diuidere serosum fluidum a sanguine.

Χρέα τοῖς νεφροῖς τὸ ἔλκειν τὸ ὁρῶδες περιττώμα. GALEN. de Renum morbis.

Vsus renum, attrahere serosam superfluitatem.

b) Ἡ φύσις ἐκκαθαίρει διὰ νεφρῶν τὰ τῆς παντὸς σώματος περιττώματα. GALENVS Comm. ad HIPPOCR. Aph. Sect. IV.

Natura renibus expurgat totius corporis superfluitates.

c) Φέρονται ἀπὸ τῆς καρδίας ἀρτηρίαι ἐμβάλλουσαι ὁρῶδες περιττώμα (τοῖς νεφροῖς.) GALEN. de Renum morbis.

Feruntur a corde arteriae, deferentes serosam superfluitatem ad renes.

d) Ὑποκαλεῖται τὸ χῦμα παρὰ τὸ κεχύνεσθαι. GALENVS de Vrinis.

Vrinam voco τὸ χῦμα, a fundendo.

e) Ὅταν τὸ χῦμα ἐπέψεν ἡ φύσις ποτὲ δὲ ὄχι, μάχην δηλοῖ τῆς φύσεως πρὸς τὸ νόσημα, κακῆται ποτὲ μὲν ἀπεπτον ποτὲ δὲ ὄχι: AETIVS Tetrabibl. I. Tract. V. 10.

Quando vrinam coxit natura, quandoque non, pugnam hoc indicat naturae cum morbo, hinc aliquando cruda est, aliquando minus.

doli conuenientius esse, vt illae potissimum vrinis iudicentur, experientia docet, ratio non repugnat. ^{f)} Ne autem, agyrtarum more, leuibus coniecturis innixi, lubrica incertaque ac vaga diagnosi et prognosi, de vrinarum significandi valore sentiamus aut eloquamur, oportet nos Vroscopiae solida quaedam ac secura fundamenta stabilire. Duo sunt, quae in vrinarum contemplatione conspici vult GALENVS, *consistentiam* et *colorem*. ^{g)} Sunt tamen et aliae earum conditiones, quarum consideratio medicum ad mutationum criticarum cognitionem deducere valent, fluendi modus, sensus aegroti, tempus, et alia. ^{h)} Quod consistentiam attinet, ad conceptus de diaphano, vnice illa reuertitur, et a tenuitate, quae cruditatis causaeque immotae ac pertinacis signum est, ad crassum turbidumque, sensim excurrit, ⁱ⁾ quod separationem morbidum a sano indicit, *coctumque* appellatur. ^{k)} Quae inter vtramque media est, consistentia, subturbida et opaca, veluti naturam in opere suo progredi, et humores in eo nunc esse, vt coquantur, ^{l)} significat, ita praecoci perturba-

f) Ἐπὶ τῶν πυρεπτικῶν μάλιστα νοσημάτων ἢ ἐκ τῶν ἔρων σημεῖωσις χρησιμωτάτη καθέστηκεν: AETIVS Tetrab. I. Traët. V. αζ.

g) Δύο χύματος διαφορὰ, τὸ μὲν σύστασις τὸ δὲ χροία: GALEN. de Vrinis.

h) Τέσσαρα ζητῶμεν ἐν τῷ παρυφιστάμενῳ χρωματι τε καὶ τρόπῳ, σύστασιν τε καὶ χρόνον. GALENVS de Vrinis.

i) Ἡ σύστασις διαίρεται εἰς λεπτότητα, παχύτητα καὶ τὸ ἐξ ἀμφοτέρων σύμμετρον. GALENVS de Vrinis.

k) Ἡ πέψις παχύνει τὴν σύστασιν: GALENVS de Vrinis.

l) Τὸ ἀνορθούμενον δηλοῖ τὴν φύσιν ἔρως καὶ πέττειν. GALEN. de Vrinis.

In febrilibus maxime morbis ex vrinis est significatio.

Duae Vrinae differentiae, altera consistentia, altera color.

Quatuor sunt, quae quaerimus in *urina quae mutari incipit*, colorem, modum, consistentiam, tempus.

Consistentia diuiditur in tenuitatem et opacitatem et id quod ex utroque mixtum.

Coctio incrassat consistentiam.

Quod turbari incipit lotium, indicat, naturam nunc in eo esse, vt coquat.

A 2

turbatione laudabilior est. ^{m)} Quaecunque autem consisten-
tia isthaec fuerit, colores ⁿ⁾ secum affert, quorum singulus
causae suae praesentiam in sanguine, bilem, ^{o)} fales, putri-
dum, alia, significat: Quo plus ergo, in negotio suo ad sa-
lutem hominis directo, natura proficit, eo, in vrinis, rei
mucidae vel turbidae plus est; ab initio, si ordinatae febres
sunt, nec corruptae, apparet nubecula, res superficiei pro-
pior, ^{p)} non autem summa, siquidem ea quae superficiei in-
natant, pingua, sinistri plerumque sunt ominis: ^{q)} haec febris
vigorem designat. ^{r)} Abhinc *enaeorema* est, mucida res, gra-
uitate sua fundum magis petens, alba et aequalis, in globum
collecta, praestantior ^{s)} illa, quae diffusa et laxior. Tandem
grauia

m) τὸ μὲν εὐχρὸν ὕρον καὶ μετρίως
παχὺ πάντων ὕρων ἐστὶ κάλλιστον. GALE-
NVS περι τῶν τῆ ὅλης νοσήματος καιρῶν.
Μόνον ἐν ὕρῳ ἐστὶν ἀμεμπτον, ὅπερ ὅν ἡ
κατὰ μὲν τὴν χροάν ὑπώχρον μετρίως κατὰ
δὲ τὴν σύστασιν σύμμετρον: GALENVS
Comm. 2. in Libr. 2. Proorrh.

n) Πρῶτον ὕρον τὸ λευκόν, ἔτα τὸ
ὠχρόν, ἐγγύς τῆ λευκῆ, ἐφεξῆς δὲ τῆτων
τὸ πυρρὸν, τέταρτον δὲ τὸ ξανθὸν μετὰ δὲ
τάτῃ ἐστὶ τὸ ἐρυθρόν, συνέγγυς τῆ μέλανος.
GALENVS de Vrinis.

o) Πυρρὰ μὲν καὶ ὑπερυθρα καὶ ἐρυθρὰ
ὕρα, αἱματικῆ ἀκμάζοντος χυμῷ μᾶλλον,
ὕρα ξανθὰ δὲ τῆς τοιαύτης χολῆς. AET. II. 17.

p) Νεφέλαι δὲ ἐν ὕροις λευκαὶ καὶ κά-
τω, λυσιτελεές. HIPPOCRATES Coac. Praen.

q) Τὰ πρὸς τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν τῆ χύ-
ματος. AETIVS Tetrabibl. I. Tract.
V. 19.

r) Ὅυρα λεπτὰ ὑποφέλα ἐν μέσῳ ἐρεύ-
μενα ῥῖγος σημαίνει. HIPPOCRATES Coac. Praen.
Νεφέλη πέψιν σημαίνει ἀμυδράν. GALEN.
de Vrinis.

s) Μετεωρίζουσα ὑπόστασις κατὰ τὸ μέ-
σον ποιεῖ τὸ καλόμενον ἐναιώρημα: AETIVS
Tetrabibl. I. Tract. V. 18.

Vrina sanam colore referens et
modeste crassa, omnium vrinarum
optima.

Vna saltem vrina inculcata, quae
fuerit colore subfulua parum, et
consistitia mediocris.

Prima vrina alba, deinde flava
prope ad album, exinde rufa, quarto
fulua, hinc rubra prope ad nigrum.

Rufa et subrufa vrina a sanguineo
morbi adolescentis succo plus est,
fulua autem, ab eiusdem coloris bile.

Nubeculae in vrinis albae et de-
scendentes, proficuae.

Quae ad superficiem sunt fluidi
vrinalis.

Vrinae tenues, nubilae, in medio
obscurae, horrorem significant.
Nubecula coctionem significat ob-
scuram.

Eleuata subsidentia iuxta medium,
facit enaeorema.

gravia sanguinis ramenta, prouectiore morbo, fundum petunt, quod sedimentum est. Proinde Vrinarum apparitiones, aetatibus morbi et viribus naturae aequiualent: ^t) Videas equidem haud paucas febres continuas aequae ac intermittentes, hosce vrinae modos haud seruare, quibusdam, ex quo nebula apparet, quibusdam, ne hac quidem apparente, sed lotio saltim saturatius tincto, solutis, ^u) quod partim febris ipsius,

Τὸ λευκὸν καὶ λεῖον καὶ ὁμαλὸν ἐναιώρημα κάλλιστον ἐστίν. GAL. Comm. 2. in 2. Libr. Proorrh. Hipp.

t) Πρῶτα μὲν ἐπιφαίνει νεφέλη, ἔπειτα ὑποκαταβάνουσα ποιεῖ τὸ ἀναιώρημα, ἐπὶ τέλει δὲ ὑπαφανίζουσα ἐν τῷ πυθμένι τῆς ἀγγέλης ὑποχωρεῖ: GAL. de Vrinis.

Ἐφόσον ἔν ἰσχύει τὸ πνεῦμα μερίζειν καὶ μετεωρίζειν τὴν ὑπόστασιν ἢ ἐναιώρημα, ἢ νεφέλην, ἐπὶ τοσούτον ἀπεπτότερον νόμιζε τὸ ἕρπον, εἰ δὲ μήτε ὑπόστασιν, μήτε ἐναιώρημα, μήτε νεφέλην ἴσχει τὸ ἕρπον, ποτὲ μάχην δηλοῖ τῆς φύσεως πρὸς τὸ νόσημα. AETIVS Tetrabibl. I. Tract. V. κ θ.

Ἐουρον ἄριστον τὸ ὑπόξανθον καὶ ὑπόπυρρον λευκὴν καὶ λεῖαν καὶ ὁμαλὴν τὴν ὑπόστασιν ἔχον. τὰ λεπτὰ τῇ συστάσει ἔρα τὴν τῶν χυμῶν σημαίνει ἀπεψίαν, ἔδ' ὅτε καὶ δι' ἐμφράξεις φαίνεται τὰ τοιαῦτα τῷ οἶον διυλίζεσθαι τὰ δ' αὖ παχυτέραι, ἐπιχειρηκέναι μὲν τῇ πέψῃ τῶν χυμῶν τὴν φύσιν μήπω δὲ κεκρατηκέναι, καὶ διὰ τούτο αὐτὸς ἐστὶ ὀργάν: καὶ τὰ μὲν πρὸς τὸ λευκότερον βλέποντα τῶν χρωμάτων ἐλλείπειν τὴν φυσικὴν θερμὴν σημαίνει, ὡς καὶ τὰς χυμὰς ἐντεῦθεν ἐλλειπῶς πέττεσθαι. AETIVS Tetrabibl. I. Tract. V. κ θ.

u) Ἐπὶ δὲ τῶν ἀκριβοῦν τριταίων καὶ τῶν ἐφημέρων νεφέλη μόνη ἤρκεσε πρὸς λύσιν τῆ νοσήματος, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸ εὐχρῶον γενέσθαι μόνον τὸ ἕρπον: AETIVS Tetrabibl. I. Tract. V. κ θ.

Album laeue et aequale illud sublimē, optimum est.

Primum quidem apparet nubecula, deinde descendens facit enaeorema, tandem dissipata, in fundo vasis subsidet.

Quantum ergo valet spiritus diuidere et leue reddere, id quod subsidet, aut in medio suspensum est, aut superstat, tantum crudiores esse puta vrinam, si autem nec sedimentum, nec mediam rem, quae enaeorema dicitur, nec nubeculam habeat vrina, luctam indicat naturae cum morbo.

Vrina optima subflaua et subrufa album et leue et aequale sedimentum habens, tenues autem consistentia vrinæ humorum significant cruditatem aliquam, aliquando tamen est et infarctus: Indicant istae dum veluti defaecantur iterumque crassescunt, tentare equidem naturam coctionem humorum, nondum autem vicisse, eosque propterea adhuc feruere, et quantum ad illas quae ad album vergunt colorem, deproinde succi imperfecte coquantur.

In exquisitoribus tertianis et ephemeris, nebula sola sufficit ad solutionem morbi, aliquando etiam, saturatiorem factam fuisse vrinam fat est.

A 3

ipsius, si ita eueniat, indoli ac simplicitati bonisque moribus, partim aliis concurrentibus salubribus excretionibus ^{x)} tribuitur. Non tamen admodum secura est ista conualescendi ratio, quae sine solemni, illoque, qui ex natura morbi fluit, motu critico, absoluitur, multo minus habet, de quo sibi gratuletur, aeger, si sincerum mingat lotium, quod cruditat^{y)} est, nec illud semper optabile, dum sedimentum ponitur ocysus, si symptomata simul haud mitescunt, ^{z)} sed veluti in omnibus negotiis gerendis successiones ordinatae laborum, tumultuariis expeditionibus plus magisque laudari conuenit, ita praestantius omnino est, vrinas sensim coqui perque varios opacitatis gradus ad turbidum procedere ^{a)} vt grauis quaedam res ^{b)} quaecunque sit, fundum vrosco^{pi} petat, quod *ὑπόστασις* seu sedimentum dicitur. Est autem alia atque alia istius sedimenti facies. Laudatur album, illudque non lateritium, sed mucidum ^{c)} continuum, nec diuulsum

ac

x) Ὁυρον ὡμὸν πλήρη χρόνον γινόμενον τῶν ἄλλων σπιτηρίων ἐόντων. HIPPOCR. Coac Praenot.

y) Ἀπεπτον ὕρον ἐστὶ, ὃ μήτε ἐναιώρημα μήτε ὑπόστασιν ἔχει μήτε νεφέλην, ἀλλὰ μήτε πάχος τι προσειληφὸς ἢ ὠχρότητα, λευκόν τε ἐστὶ τῇ χροίᾳ καὶ λεπτόν τῇ συστάσει, καθάπερ ὕδωρ. Ib.

z) Τὰ πέποινα ὕρα ὅταν μὴ λύει τὴν νῆσον ἐκ ἀγαθόν ἐστι σημεῖον: GALENVS Comm. 2. in Libr. 2. Proorrh. Hipp.

a) Ἐπὶ μὲν ἔν τῶν χρηστῶν ὕρων πρῶτον μὲν ἐπιφαίνεται νεφέλη, ἔπειτα ὑποκαταλαμβάνουσα ποῖα τὸ ἐναιώρημα, ἐπὶ τέλει ὑφιστάουσα ἐν τῇ πυθμένι τῇ ἀγγύῃ ποῖα τὴν ὑπόστασιν δῆλον ὅταν τελῶς πεφθῇ. AETIVS Tetrabibl. I. Traet. V. λ.

b) Ὑποστάσεις τῶν ὕρων ὡμοὶ ἐν τοῖς ὕροις συνεκκρινόμενοι χυμοί. ACT. II. ιγ.

c) Τὸ δὲ ὕρον ἀριτόν ἐστι ὅταν ἦ λευκή τε ἢ ὑπόστασις καὶ λεῖα καὶ ὁμαλὴ παρὰ πᾶν τὸν χρόνον ἔς τ' ἂν κριθῇ ἢ νῆσας,

Vrina cruda diu esse potest, signis reliquis salutaribus.

Cruda vrina est, quae nec enaeo-
rema nec nubeculam nec crassitiem
aliquam aut obscuritatem accipit,
sed alba est colore et tenuis consi-
stentia instar aquae.

Coctae vrinae, si morbum non sol-
uunt, non bonum sunt signum.

In optimis vrinis primum apparet
nubecula, deinde subsidens facit sub-
lime illud, denique subsidens in fun-
do vasis, facit sedimentum distin-
ctum quando perfecte cocta fuerit.

Sedimenta vrinarum (sunt) crudi
in vrinis simul excreti humores.

Vrina optima, quando album fue-
rit et laeue et aequale omni tem-
pore sedimentum, donec iudicatus

σημαίνει

ac fluitans; ^d) secunda est lateritii illius rubraeque arenae similis, dignitas. ^e) Quaecunque autem sit illud, suis adscribitur, ut opportunum sit ac fidum, temporibus. In absolutioribus ac puris, continuis, febribus, ordinem Hippocraticum, quo ille vrinas turbari vult ^f) servari, plerumque intelligas. Saepe tamen, et praecocius apparentia sedimenta profunt, ^g) propterea, quod brevis fortasse febris fuerit. Est etiam in sedimentis vrinarum quaedam vicissitudo, febribus equidem intermittentibus domestica, quae post paroxysmos turbant lotium, deflagrante aestu fuluum habent aut aliud, pro sudoris et potus rationibus varium ac diaphanum, aut in continuis non laudanda, nam diuturnitatem innuit ^h) veluti etiam

σημαίνει γὰρ ἀσφάλειάν τε καὶ νέσκημα ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι. HIPPOCR. Prognost.

Ἐοῖσιν λευκὴν ὑπόσασιν τὸ ἔρον ἔχει ἐν τῇ τετάρτῃ, λύσιν ἐν τῇ ἐβδομῇ σημαίνει. HIPPOCR. Coac. Praenot.

Πυρετώδεα γονοειδέες ἑρήσιες λύσιν. HIPPOCR. Coac. Praenot.

d) Λεῖαν ὑπόσασιν καλεῖ Ἰπποκράτης τὸ συνεχές καὶ ἀδιάσπαστον: GALEN. de Vrinis.

e) Ἐῖ δὲ ἦν τό, τε ἔρον ὑπερυθρον καὶ ἡ ὑπόσασιν αὐτὴς ὁμοίη καὶ ἀήη, πολυχρονιώτερον μὲν τῷτο τῇ πρώτῃ γίνεται, σωτήριον δὲ κάρτα. HIPPOCR. Prognost.

f) Τὸ δὲ ὑπερυθρον καὶ τὴν ὑπόσασιν ἔχον ὑπερυθρον (ἔρον) πρὸ μὲν τῆς ἐβδομῆς γενόμενον ἐβδομαῖον ἀπολύει, μετὰ δὲ τὴν ἐβδομὴν χρονιώτερον ἢ πάντως, χρόνιον, τὸ δὲ ἐν τετάρτῃ λαβὼν, ἐπινέφελον ὑπερυθρον, ἐβδομαῖον ἀπολύει κατὰ λόγον ἔχόντων (τῶν λοιπῶν.) HIPPOCR. Coac. Praen.

g) Οἷσι ἔρα ταχέως ὑπόσασιν ἔχει, ταχέως αὐτοὶ κρίνονται. HIPPOCR. Coac. Praen.

h) Ἐῖ δὲ διαλίθοι καὶ ποτὲ μὲν καθαρὸν ἔρεοιτο, ποτὲ δὲ ὑφίσταται τὸ λευκὸν καὶ

fuerit morbus, indicat enim assiduitatem et morbum breuem fore.

Quibus album sedimentum vrina tenet quarto die, solutionem septimo significat.

Febriles motus geniturae similes vrinae soluunt.

Laeue sedimentum vocat Hippocrates continuum nec diuulsum.

Si autem fuerit vrina subrufa et sedimentum eius simile et aequale, longius equidem hoc, priore, tempus significat, salutare tamen valde.

Subrufa autem et sedimentum subrufum habens vrina, quae ante septimum diem fit, intra septiduum soluit, verum, post septimum, diuturniorem fore vel omnino diuturnum (fore morbum indicat) quae autem quarto die accipit consistentiam nubilam et subrufam, intra septimum diem soluit, ceteris paribus.

Quibus vrinae subito sedimentum tenent, subito hi iudicantur.

Si autem intermittat (vrina) et aliquando equidem pura mingatur, λῆον,

etiam illud attendendum est quam curiosissime; vtrum, ex quo vrina fluxit, turbida appareat, maneatque talis, quod grauitatem morbi designat, vtrum, turbida, deinde sedimentum ponat et desuper pelluceat, quod benignius; i) vtrum clara mingatur et post quietem turbetur^{k)} quod praestantissimum. Quidquid autem illud est, quod in matula subsidet, causam certe fuisse oportet, quae morbum fecerat, cum, si cetera respondeant, symptomata a grauitate non parum postea recedant.^{l)} Dubium autem nullum superest, feбри ipsi, motui que cordis tribui oportere, quod vrinae turbentur et sedimentum ponant, quandoquidem illae, ad rationes motuum febrilium^{m)} apparent et magnis motibus criticis excitantur, purisⁿ⁾ exem-

λῆον, χρονιότερα γίνεται ἢ νῦν καὶ ἥσσον ἀσφαλές. HIPPOCR. Progn.

Τὸ μεταβάλλον ἐπὶ τὸ βέλτιον καὶ ἥϊον, χρόνιον. HIPPOCR. Coac. Praen.

i) Τὸ παχὺ ἢ ὑρεται παχὺ καὶ μένει παχὺ, καθίσταται δὲ καὶ γίνεται λεπτόν, δηλοῖ τὸ μὲν πρότερον ἀκμάζειν, τὸ δὲ δεύτερον ἄρχειν τὴν διάκρισιν. GALEN. de Vrinis.

k) Τὸ λεπτόν τέμνεται διχῶς: Τὸ μὲν λεπτόν ἢ ὑρεται λεπτόν καὶ μένει λεπτόν, ἢ ἀναδιολῆται καὶ γίνεται παχύ: GALEN. de Vrinis.

l) Τεκμαίρεται δ' ἐκ τῶν ὕρων τὸ μέλλον εἶσεσθαι, ἢν μὲν γὰρ παχύτερα καὶ ὠχρότερα, βελτίω. GALEN. in Hipp. de Diaet. Ac. Morb.

m) Ἀνάλογον τῇ μειώσει τῆ πυρετοῦ ἢ τῶν ὕρων πέψις προχωρεῖ: GALENVS Method. med. Lib. 9.

n) Παράδειγμα δὲ τῶν ὕρων τὰ ἔλκεα ποιεῖσθαι, τότε γὰρ ἔλκεα, ἢν μὲν ἀνακαταίρηται πύω λευκῇ, ταχέην θέραπείην δηλοῖ, εἰ δὲ μεταβάλλῃ εἰς τὴν ἰχῶρα, κακοῦθι γίνεται, τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ τὰ ὕρα σημαίνει: HIPPOCR. de humoribus.

aliquando autem subsideat album quid et aequale, diuturnior fit morbus et minus sincerus.

Vrinae in melius peiusque conuersae diuturnitatem indicant.

Crassa vrina aut mingitur crassa et manet crassa, subsidet tamen et fit tenuis, prius indicat crescere morbum, alterum autem, incipere separationem morbidum a sano.

Tenuis vrina diuidi poterit duplici modo, aut mingitur tenuis et manet tenuis, aut turbatur et fit crassa.

Significatur vrinis, quod futurum est, si enim crassiores et obscurae magis, melius.

Conuenienter iuxta febrium decrementum vrinarum coctio procedit.

Exemplum vrinarum vlcera funto: Illa enim vlcera, quae expurgantur pure albo, celerem conualescentiam significant, si autem conuertantur in ichorem, maligna fiunt, eodem modo et vrinae significant.

exemplo, cuius coctio febrem pro causa agnoscit vnice, vt febre extincta ichor malignus oriatur, prout ERASISTRATVS^o) hoc similitudinis argumento, ad vrinarum expositiones eleganter omnino vsus est. Quemadmodum ergo, aucta febre, sensim spissescit lotium, ita, obseruante AETIO^p) euenire tamen solet, quo, lege contraria, vrinae, ab ineunte morbo statim turbidae, sensim clariores fiant, turbido in nubeculam, hac in limpidum, conuersis. Nihil enim in vrosopia ita firmum ac stabile est, vt non, indiuidui temperies, naturae singulare studium, errores in diaeta, medicamenta, semper aliquid noui secum afferant: Sub his, quae dictae sunt, vrinae conditionibus, si cetera paria fuerint, salutem sperare possumus ac solemus. Terrent autem medicos lotia, quae, colore, consistentia, admixtis peregrinis, odore, copia, ab eo, quod salubriter fieri per experientiam constat, abludunt.^q)

Non

ο) Εραστρατος τὰς ἐν ταῖς ἡραῖς ὑποτάσεις ἐπὶ τῶν πυρεσσόντων, πῦον ἢ ὕδαρ ἢ γάλακτα. GALENVS in Proorrh. Hippocr. Comm. 3.

Eraststratus vrinarum sedimenta febrientium, pus esse putat.

ρ) Ἐπὶ δὲ τῶν ὠμῶν χυμῶν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἕως τὸν πυθμένα τῆς ἀγγῆς ὑποχωρεῖ πλῆθος πολὺ; μετὰ τὸ ἔχει κακὸν χυμὸν, ὅλον ἔπειτα δὲ, καὶ κατὰ βραχὺ πεπτωμένον καὶ λεπτοῦν, θεωρεῖται κατὰ τὸ μέσον τῆς χύματος καὶ ποιεῖ τὸ ἐναεώρημα: ὅταν δὲ ἐπὶ πλέον λεπτοῦν καὶ πεφθῇ, ἐφίσταται ἐπὶ πολὺ τῆς χύματος καὶ ποιεῖ τὴν νεφέλην καὶ ἀλλὰ τὰς ἰδιότητας, ὡς ὑπολαμβάνειν, ἐπὶ τὸ χεῖρον προβαλεῖν τὴν νόσον: AETIVS Tetrabibl. I. Tract. V. λ.

Si crudi humores fuerint, statim in vrosopi vasis fundum subsidet magna quantitas: postquam vrina tota obsoleti coloris fuerat, breui tempore cocta et attenuata conspicitur in medio vrinae loco, et facit enaeorema; postquam autem plus attenuata fuerit et cocta, in summum vrinae locum eleuatur valde, et nebulam facit et fallit ignorantes, vt suspicentur in peius procedere morbum

ρ) Οὐρα πονηρά ἐστὶ ταῦτα, χλωρά ἢ πελιδνά, μέλαινα, αἱματώδη καὶ λίαν παχέα καὶ πυρρά, τὰ πυρρά λίαν ἀκρατά, τὰ πυρρά καὶ λεπτά καὶ μηδεμίαν ὑπόστασιν ἔχοντα καὶ λιπαρά καὶ ἐλαιώδη καὶ ὑπερβάλλοντα τὸ πλῆθος τῶν πνομένων. GALEN, de Vrinis.

Vrinae malae hae sunt, virides, liuidae, nigrae, sanguineae, admodum crassae, rufae, rufae valde crudae, rufae et tenues et nullum sedimentum habentes, et pingues et oleosae, et superantes copiam potus.

B

Ta

Non admodum sinceræ sunt sanguinei coloris vrinae, ^r) nec nigrae placere possunt, ^s) nihil tamen officiunt, si illae penes plethoricos hae apud ictericos, observantur. Ast nigrae omnes, siue in nebula, siue in sedimento tales fuerint, ob gangraenae metum, tum in chronicis cum in acutis, spem fere deiiciunt. ^t) Desperata fere etiam salus est, si intra morbos acutos, vrina fluat aquae similis ^u) siticuloso aegro,

Τὰ δυσώδη σῆψιν καὶ τῷ σώματι νέκρωσιν μέλλουσιν ἀγνοῦν. GALEN. de Vrinis.

Ἐναιώρημα μέλαν, ὑπόστασις μέλαινα, σύμπαν ζοφῶδες ὁλέθριον ὑπάρχει, καθάπερ ἡ καὶ κρημνώδη τινα ἢ πεταλώδη κατ' αὐτὸ φαίνεται, καὶ τὸ δυσώδες ἰχυρῶς καὶ τὸ λιπαρὸν ὅπερ ἐλαιώδες ὀνομάζουσι, μεγάλα νοσήματος γνῶρισματα. Ib.

r) Ἐρυθρον ὕρον ἐστὶν ἐξ αἵματος ἰχυρῶς-εἰδὸς: ἐπὶ δὲ τῶν συνόχων πυρετῶν ἐπὶ πλήθει αἵματος συνισταμένων ἐκκρίνεται ὕρον ἐρυθρόν: AETIVS Tetrabibl. I. Tract. V. 47.

s) τὸ μέλαν χροῖμα προσγίνεται τοῖς ὕροις, ἐκκαθαριζόμενα τῷ μελανχολικῷ χυμῷ: AETIVS Tetrabibl. I. Tract. V. 48.

t) Νεφέλαι, πελιδνῶν, μέλαινα καὶ ζοφῶδες, ποικίλαι, διεσπασμένοι, πανηραῖ. GAL. de Vrinis.

Ὀλέθριον δὲ ἐστὶ τῶν ὕρων τότε μέλαιναν τὴν ὑπόστασιν ἔχον καὶ τὸ μέλαν, καὶ τὸ χαλαρῶδες, γονοειδές. HIPPOCR. Praenot.

τὸ πυρῶδες καὶ τὸ μέλαν αἵματῶδες κακὸν σὺν πυρετῷ. HIPPOCR. Coac. Praenot.

u) Κάκιτον ὕρον, τὸ ἐκλευκόν. HIPPOCR. Coac. Praenot.

Λευκὸν καὶ καταχρόμενον διαφανές ὕρον πονηρὸν, μάλιστα ἐν φρενιτικοῖσι ἐπιφαίνεται; πονηρὸν δὲ καὶ τὸ μετὰ πότῃ ταχέως διαρρέμενον. Πονηρὸν δ' ἐν τοῖσιν ὅξεσι τὰ χλοιώδεα μὴ ἐπὶ χροίῳ ἔοντα. HIPPOCR. Coac. Praen.

Foetida (lotia) putredinem et in corpore corruptionem fore, significant. Enaeorema nigrum, sedimentum nigrum, omne id tenebricosum, exitialle est, si etiam grumosa quaedam et foliacea in ea (vrina) appareant, et foetidum valde et pingue, quod oleosum appellant, magni morbi sunt indicia.

Rufa vrina est ex sanguine ichoroso; in Synochis autem febribus a multitudine sanguinis ortis, excernitur vrina rufa.

Niger color accidit vrinis, expurgato melancholico humore.

Nubeculae plumbei coloris, nigrae et tenebricosae, variae, diuulfae, malae.

Pernitiosa est inter vrinas ea quae nigrum sedimentum habet et nigra et grandinosa, geniturae similis.

Purulenta et nigra, sanguinolenta, mala, cum febre.

Pessima vrina, albida.

Alba, et quae pellucida effunditur, vrina, mala, maxime in deliriis, apparet, mala autem etiam, quae post potum subito mingitur, malae etiam in acutis pallidae, colorem non seruantes.

Οὐρα

et statim a potu lotium fundente liberalius. ^x) Vitae enim vim, qua morbidum excoqui oportet, fractam omnino tunc esse, constat ^y) et globulos sanguinis rubros in serum defecisse significatur; proinde diabetes ^z) ille febrilis nihil boni denuntiat; Neque proficuum est, vrinas pallefcere in chronicis morbis fat multis; ^a) ast tumores serofi, oborta largiore diuresi eaque limpidiore, feliciter expediuntur. Immixta vrinis peregrina, alia quidem, superficiei supernant, pingua, spumosa, araneorum telis similia, et haemato-
sin laesam, ac colliquationem pinguis rei nutrientis designant; ^b) alia vero penitus immixta sunt, *turbida, nec*

^z Ουρα διάφανα, λευκά πονηρά. HIPPOCR. Aph. Sect. V. Addit GALENVS.

Vrina alba diaphana, mala.

^x) Ουρον πονηρον το μετὰ ποτόν ταχέως διυρήμενον. HIPPOCR. Coac. Praen.

Vrina mala, quae statim post potum mingitur.

^y) Τῶν λεπτῶν γινόμενων ὕρων ἀπεπτον δηλῶται τὸ νόσημα: GAL. Comm. 4. in Hipp. de Diaeta Morb. acut.

Tenuibus factis vrinis crudus significatur morbus.

^z) Ὁ καλούμενος ὕδρωψ ἐς ἀμύδα, τινες δὲ διαβήτην αὐτὸν ὀνομάζουσιν, ἄλλοι δὲ διάρροϊαν ἐς ὕρα: GALENVS de Causis Morborum Lib. 2.

Sic dictus hydrops ad matulam, quidam autem diabetem appellant, alii diarrhoeam ad vrinas.

^a) Ὅσα τῶδες δὲ καὶ λευκὸν διατελέως ἐν χρονίοισι δύσκριτον γίνεται, καὶ ἔκ ἀσφαλές: HIPPOCR. Coacae Praen.

Aquosa et alba vrina omnino in chronicis difficilem crisin efficit nec sincera est.

^b) καὶ τὰς λιπαρότητας δὲ τὰς ἀνω φησιν ἀρχῆς ἀραχνοειδέας μέμφεσθαι, συντήξεως γὰρ σημεῖα: HIPPOCR. Prognost.

Et pinguedines illas, quae superstant, araneorum telis similes, culpare oportet, nam colliquationis sunt signa.

Ουρον ἀφρώδες ἢ ὡμὸν καὶ ἀπεπτον. GAL. Comm. 3. in 3. Libr. Prorrh. Hippocr.

Vrina spumosa, cruda, non cocta.

Τῆς πιμελῆς τηκομένης τὰ ἐλαιώδη ὕρα ἐκκρίνεται ἐν ἀρχῇ τῆς συντήξεως ἢ ὅτ' ὕδατώδη εἴτ' ἐλαιώδη ἔσται, ἐν δὲ τῇ ἀναβάσει ἐλαιοφανῇ γίνεται, ἐν δὲ τῇ ἀκμῇ τῆς συντήξεως ὅλα δὲ ὅλων τὰ ὕρα καὶ ἐν χρώματι καὶ ἐν

Pinguedine deliquescente, oleosae vrinae excernuntur in principio Tabis, deinde aquosae, abhinc oleosae erunt, in progressu autem ipsius olei similitudinem habent in summo

B 2

συστάσει

nec subsidentia, vt iumentorum lotium vrinæ tunc referant^{c)} quæ, si sine motu critico, in ipsis febrium, sua natura pluribus diebus iudicandarum, primordiis^{d)} apparent præcocius, non possunt non dubium morbi euentum prædicere: A solidis quidpiam reuelli, grumosæ^{e)} vrinarum subsidentiae designant: Timent etiam medici, si stillæ ardentes cadant,^{f)} sique, nescientibus, vrina fluxerit,^{g)} fere desperant. Sapienter autem HIPPOCRATES monet, vrinæ, vt ad totum hominem spectant, ab illis, quæ renum ac vesicæ statum morbosum declarant, dignoscendas esse quam curiosissime.^{h)} Arenæ subsidentes, renum et vesicæ lithiasin denotant, si dolor accedit.ⁱ⁾ Pingues vrinæ renum ac vesicæ vasa aliqua

συτάσει οἷον ἔλαιον εἰσίν. AETIVS Te-
trabibl. I. Traët. V. λθ.

c) Παχὺ ὑρῶμενον καὶ μὴ καθιστάμενον
οἷον ἐστὶ τὸ τῶν ὑποζυγίων, παραχρὴν ἐν
τοῖς χυμοῖς (σημαίνει.) AETIVS Te-
trabibl. I. Traët. V. λδ.

d) Ὅυρα ἐξαίφνης παραλόγως ἐπ' ὀλί-
γων πεπαινωμένα φλαῦρα, καὶ ὅλως τὸ πα-
ραλόγως πέπον φλαῦρον. HIPPOCR. Coac.
Praenot.

e) Τὰ κριμνώδη σύντηξιν ἰσχυρὰν τῶν
σερεῶν σημαίνεσι. GALEN. de Vrinis.

f) Ὅυρα ἐπίπονα πονηρὸν, καὶ τὰ μικρὰ
ἐπιφαίνεσθαι, οἷον σάξινες. HIPPOCR. Proorrh. I.

g) Τὰ ὑρῶμενα μὴ ὑπομνησάντων, ὀλέ-
θρα: HIPPOCR. Coacæ Praenot.

h) Μὴ ἐξαπατάτω δέ σε ἢν γε ἡ κύστις
τὴ νέσημα ἔχῃσα τῶν ὕρων τὰ τοιαῦτα
ἀποδιδῶ, ὃ γὰρ τῷ ὅλῳ σώματι σημεῖον ἐστὶν
ἄλλ' αὐτῆς καὶ ἑαυτῆς. HIPPOCR. Progn.

i) Οἷσιν ἐν τοῖς ὕροις ψαμμώδεις ὑφί-
σταται, ταῦτέστιν ἡ κύστις λιθία. HIPPOCR.
Aphor. Sect. IV. Addit GALENVS.
Ὅυ πάντως ἡ κύστις ἀλλ' ἐνδέχεται καὶ νε-
φρὸς ὁ ἀφορισμός.

autem tabis statu vrina, tota quantæ,
et colore et consistentia instar olei est.

Crassa vrina nec consistens, qualis
iumentorum, turbas in humoribus
significat.

Vrinæ statim sine manifesta causa
paucis (motibus criticis) coctæ, ma-
læ, et omne, quod sine ratione su-
bito perficitur, malum

Grumosæ vrinæ colliquationem
validam solidorum significant.

Vrinæ laboriosæ malæ et quæ
parcæ apparent, instar stillarum.

Vrina non aduertentibus mala.

Ne autem te fallat, si vesica mor-
bum habens eiusmodi vrinæ edat,
non enim totius corporis signum
tunc sunt, sed ipsius in se ipsa.

Quibus, in vrinis arenosa subsident,
illis vesica calculo laborat: addit
GALENVS:

Non tantum vesica, sed etiam renes
complectitur aphorismus.

aliqua diabrosi ^{k)} laesa esse innuunt, dum dolor ^{l)} et admixta varia viarum vrinariarum ramenta, id vberius designant. Abrafae et sanguini ac puri immixtae squamulae ^{m)} aut detritum instar furfuris, vesicae porriginem, ⁿ⁾ pingue foetidum vrinae innatans, ^{o)} fila longa et carunculae lotio immerfae, ^{p)} renum vlcus, indicunt: Sunt et alia, quae renum

k) Ἡν αἷμα ἢ πύον ὕρην, τῶν νεφρῶν ἢ τῆς κύστεως ἔλκωσιν σημαίνει: HIPPOCR. Aphor. Sect. IV. Addit GALENVS. Μετὰ ἀναβρώσεως αἵματος ἐκκρίσις ἐπακκο-
λῶθῃ.

l) Ἡν αἷμα ὕρην καὶ θρόμβους καὶ τραγυρήνην ἔχει καὶ ὀδύνη ἐμπίπτῃ ἐς τὸ ὑπογάστριον καὶ τὸ περιτοναῖον, τὰ περὶ κύστιν πο-
γέει: HIPPOCR. Aphor. Sect. IV.

m) Ἡν αἷμα καὶ πύον ὕρην καὶ λεπίδας καὶ ὁσμὴ βαρὴα ἢ, τῆς κύστεως ἔλκωσιν σημαίνει: HIPPOCR. Aph. Sect. IV. Πεταλώδη μὲν ἐστὶ τὰ τῆς κύστεως ἀπορυπτό-
μενα μόρια, σαρκωειδῇ δὲ τὰ τῶν νεφρῶν. GALEN. de Locis affectis Libr. 6.

n) Ὁκόσοισιν ἐν τῷ ὕρῳ παχὺ εἶναι πυτυρώδεα συνεξέρχεται τῆτέοισιν ἢ κύστις φωριᾷ: HIPPOCR. Aphor. Sect. IV.

o) Ὁκόσοισι δὲ λιπαρὴ ἢ ἐπίσασις καὶ εἶθρόν, τῆτέοισιν νεφριτικὰ καὶ ὀξὺα σημαί-
νεται: HIPPOCR. Aph. Sect. VI.

p) Ὁκόσοισιν ἐν τῷ ὕρῳ παχὺ εἶναι σαρκία μικρὰ ἢ ὥσπερ τρίχες συνεξέρχονται, τῆτέοισιν ἀπὸ τῶν νεφρῶν ἐκκρίνεται: HIPPOCR. Aphorism. Sect. IV. GALEN. addit. Ὅι νεότεροι τριχίαν τὸ πάθος καλεῖται.

Si sanguinem aut pus mingat, renum aut vesicae vlcus significat.

Post erosionem sanguinis fluxus sequitur.

Si sanguinem mingat aut thrombos et ardorem vrina habeat et dolor incidat in hypogastrium et peritonaeum, quae circa vesicam sunt, laborant.

Si sanguinem et pus mingat et squamulas et odor grauis sit, vesicae vlcus significat. Foliosae quidem sunt a vesica detritae partes, carnosae autem, quae a renibus.

Quibus in vrina crassa, fursura cea simul minguntur, illis vesica porrigine infestatur.

Quibus pinguis in superficie lotii apparitio et frequens, his renum morbi acuti indicantur.

Quibus in vrina crassa carunculae paruae veluti capilli vna egrediuntur, his ex renibus egreditur.

Recentiores Trichiasin seu mictum capillorum hunc morbum vocant.

renum inflammationem, quae vias vrinarias vlcere ex-
 fas designant, lotia, quorum significandi valorem ἑλληνικότη-
 τος ille RVPHVS EPHESIVS ita exposuit, vt, post illius
 sententias ⁹⁾ verbis haud opus sit. Non autem tantum co-
 lore, contentis, fluendi modo, et sensu, quem aeger abinde
 percipit, malam rem vrina significat, sed etiam tarditate sua,
 qua turbari recusat, inertiam febris prodit; id quod vario
 modo

9) Ὅσοις δὲ ἔμπυσι οἱ νεφροὶ γίνονται,
 ἡδὴ μὲντι καὶ ἐξογκῇ περὶ τὰς κενεῶνας,
 ἀτὰρ καὶ καύμα ἰσχυρὸν ἔνεστιν ἐν τοῖς νεφροῖς,
 καὶ ἕρπυσι πυρρὰ καὶ ἀκρατά, καὶ αἱ οὐδύναι
 ἔχεται μὲν ὀξυαὶ εἰσιν ὥς πρόθεν, βαρυτέραι
 δὲ καὶ σφύζουσαι, οἱ πυρετοὶ ἢ καθεστῶτες
 ἀλλὰ πεπληνιμένοι γίνονται καὶ βρωγδαί;
 τούτοις ῥήγνυνται τὰ μὲν πολλὰ ἐπὶ κύστιν,
 καὶ εἰς αὐτὴ τῶν ῥήξεων ἡ κρατίστη, ποτὲ μὲν
 καὶ ἐπὶ ἔντερον ῥήγνυνται, ταύτη κορυφώ-
 σαντος τῆ ἐμπυήματος καὶ σαπέντος; Πρα-
 ξάγορας δὲ ἔφη; τινὶ τὸ ἕρον διὰ τῆς ἑδρας
 ἑδρὴν ἐκκρινόμενον καὶ βρωγδαί μὲν ταύτων ἔτι
 δώδεκα: Ἄλλοις δὲ ἐπὶ τὰ ἔξω ῥήγνυνται,
 παρεξίον τὸν κενεῶνα, ὃν πληρῶσαι ἀνάγκη
 πύς τε καὶ ἕρπ, καὶ αὐτῇ μένειν. Χρόνῳ
 δὲ βιασάμενα εἰς τὴν ἑδραν ἵκειν καὶ ταύτη
 ἑνὸς ἔξω, τοῖς δὲ τισιν ἑδρὴν ῥήγνυνται, ἐξέρχεται
 ἐκ τῶν νεφρῶν, ἀλλ' αὐτῇ μένειν, χρόνον πο-
 λύν: Ἐς τ' ἂν ἡ διακαύση ἢ ἄλλον τρόπον
 ἀποτομώση: ῥαγέντα δὲ ἐπὶ κύστιν: Τὰ μὲν
 πρῶτα μυξοποιᾷ τε καὶ αἱματώδη ἕρπυν,
 ὥσπερ ἐκ τινός, καὶ ἑτέρῃ τομῇ ἐμπυήμα-
 τος, ἔπειτα κατὰ λόγον τῶν ἑλκῶν, εἰ μὲν
 τὰ ἑλκῆ πονηρέυοιτο, οἷα καὶ ἐπὶ τοῖς ἄλ-
 λοις ἑλκεσι σηπομένοις πολλάτε καὶ δύσσομα
 καὶ πελιδία καὶ μυξώδη: Καί τινα καὶ σαρκίᾳ
 παραμήκη ὅποια ἴνες ἀπέρχεται. RVPHVS
 Ephes. de Vesicae Renumque affe-
 ctibus c. 8.

vlceribus putridis, multa foetida et liuida et mucosa et quaedam caruncu-
 lae minutae, instar fibrarum, abscedunt.

Quibus purulenti fiunt renes, non tantum aliquid protuberat cir-
 ca lumbos, sed etiam aestus renibus
 inest plurimus, et mingunt rufa et
 cruda, nec dolores quidem, quales
 ante, acuti sunt, sed grauius et
 pulsantes, febres non stabiles, sed
 errantes fiunt et horridiusculae:
 His quidem vt plurimum pus ad
 vesicam erumpit, et haec ruptura
 omnium praestantissima, aliquando
 tamen etiam ad intestinum rumpi-
 tur, si illuc fastigiatur et putredine
 transuectus abscessus fuerit. Pra-
 xagoras ait, se cuidam lotium ano
 effluens vidisse, eundemque adhuc
 duodecim annis superuixisse. Aliis
 autem extus rumpitur, iuxta Ilia
 transiens, quae repleti oportet pure
 et vrina ibi manentibus, et tempo-
 re, prouectum ad anum, procedere
 et ibi foris ire: Quibusdam rumpi
 recusat sed longo tempore manere
 amat donec vel exsiccet vel absor-
 beatur alio modo. Quodsi ad vesi-
 cam proruperit, pure mixta et
 sanguinolenta mingunt, veluti quo-
 dam alio abscessu inciso: Deinde
 ad vlcerum rationes, sicubi vlcera
 fordida facta sunt, talia, qualia in

modo euenire solet; Aut enim sanae similis vrina manet, quamuis aetas morbi prouectior aliquam mutationem postulet, quod signum fallax multos saepe inducit, vt omnia in vado esse et prope litus nauigari arbitrentur, cum causa mali humoribus ac solidis firmiter inhaeret et vires separandis morbidis tunc non sufficiunt, aut, quod proprio significatu τὸ ἀκατόστατον ¹⁾ in vrinis dicitur, opaca et subcrassa vrina non subsidet, sed sublimamentum aliquod est in medio fluidi suspensum, quod fundum non petit; vnde intelligas similiter, in sanguine crudum a nexu suo cum laudabilibus succis exsolutum nondum esse; Id quod equidem mirari neminem decet, si contumax sua natura morbus est, vti ex *continuis* haud paucae, decimum saepe quartum diem sine vllis coctionis sufficienter peractae signis transire sinunt, donec, nouis ortis motibus criticis, quos secundarias febres appellari fas est, tandem consequatur, quo sedimentum decidat. Serotini istius secessus nocentis rei, cuius argumentum vrinae produnt, causa, tum aliae, tum illa esse solet, quod aliae excretiones id agendum in se susceperint, cuius gratia vrinae turbantur: Saepe sudores hauriunt omnem morbi materiem, saepe aluinae deiectiones vrinas mutari non sinunt, et *illud* quidem excusabile omnino est, cum sudores saepissime vrinarum vices gerant, hae illorum defectus suppleant, *hoc* autem semper male euenit, vt aluus fluat, quo tempore vrinas turbari fas est. Haud enim ita comparatum est in morbis, vt perinde sit, quacunque via aliquid fluat,

1) τὰ ἀκατόστατα ὕδα ἐναϊώρημενα μὴ καθιζάμενα. GALENVS Comm. I. in Hippocr. Prorrh.

Vrinae haud subsistentes, cum sublimamento turbidae, nec deiectae.

Μὴ καθιζάμενα ὕδα, ὅταν ἐναϊώρημα μετέωρον ἔχῃ ἰδρυτο. HIPPOCR. in Libr. Epid. passim.

Non subsistentes vrinae, quando sublimis illud pendulum non deicitur.

fluat, sed habent humores suam versus dedicata sibi organa destinationem certissimam, ut difficile sit surrogari alia; medico certe non licet emunctoria pro lubitu deligere, aliumque imprudentius, in febre vrinis iudicanda, sollicitare, cum certum sit, hoc errore, et diaphoresin^s) et diuresin criticam intercipi.

οἱ s) Ἦν τι κινήσεις κατὰ κοιλίην, τὰ ὕδα
 ἢ πεπαίνεται ἀλλ' ἀνιδρός τε καὶ ἀκριτος ὁ
 πυρετός ἐπὶ πολὺν χρόνον ἔσται. HIPPOCRATES
 de Victu acutorum.

Si quid moueas in ventre, vrinae non coquuntur, sed sudore vacua et non iudicata febris erit longo tempore.

~~vgl. 225, 4 H~~

Path. gen. 817⁵

